

BOG- ANMELDELSE

Hvordan ser det ud, når man kobler en decideret børnebog sammen med et stykke faglitteratur ud fra fællestræk i de bagvedliggende teoretiske principper? Forum Mentum har bedt Bjarne W. Andresen (#2011126) bidrage med to eksempler på bøger der har fællestræk, men er tiltænkt forskelligt publikum. Vi bringer her de første anmeldelser, som er en kombination af børnebogen Arrige Asta med det lange hår og fagbogen Kritisk tænkning.

Titel: Kritisk tænkning
Kategori: Faglitteratur
Forlag: Gyldendal
Forfatter: Christoffer Boserup Skov
Sider: 75

Filosoffen Christoffer Boserup Skov udfolder fem aspekter eller principper ved kritisk tænkning: At tænke klart, at fjerne fordomme, at tænke i perspektiver, at være kritisk, at kunne undre sig. De fem aspekter eller principper får hver et kapitel, som tilsammen udgør langt hovedparten af bogen.

Trods sin beskedne størrelse kommer Kritisk tænkning langt omkring. Vi runder både Sokrates og Donald Trump. Måske er det ikke helt rimeligt (overfor Trump) at stille den græske filosof op mod eks-præsidenten, men de eksemplificerer yderpoler, som bruges til at nå hen til definitionen: Kritisk tænkning handler om, hvordan man bliver god til at tænke, og ikke om hvad man skal tænke.

Livet er fuldt af fælder, hvis man ikke behersker den kritiske tænkning, og hvem gør det? Prøv fx at billeder-google ordet direktør. Man vil overvejende finde billeder af hvide mænd, og psykologen Rosenthal viste, at vi er tilbøjelige til at observere det, vi tror på, vi vil finde. Derfor har det betydning, hvilke søgeresultater vi får. Det præger simpelthen vores opfattelse af virkeligheden.

Kritisk tænkning hævder ikke, at man kan overvinde den form for egocentrisme, altså at man skulle kunne være stærkere end Rosenthal-effekten. Opgaven for en kritisk tænker er netop at være bevidst om, at man altid betragter verden ud fra et bestemt perspektiv. Den enorme informationsmængde, der er til rådighed, er en udfordring for kritisk tænkning. Det samme er informationshastigheden, som gør det svært (for ikke at sige umuligt) at faktatjekke, hvad der kommer ind. Det giver fake news let spil. Hermed er også sagt, at kritisk tænkning og fake news er hinandens modsætninger.

Hvert kapitel rundes af med en lille boks med overskriften Tid til fordybelse. Det kan virke som et paradoks i så lille en tryksag at tale om fordybelse, men Kritisk tænkning er ment som en introduktion, som interesserede kan tage afsæt i, når de går mere i dybden, fx med hjælp fra litteraturlisten, som også omfatter en række hjemmesider. Dermed bliver Kritisk tænkning en hurtig og overskuelig indføring i centrale dele af sit emne.

Titel: Arrige Asta med det lange hår
Kategori: Skønlitteratur
Forlag: Dit Pædagogiske Kompas
Forfatter: Lærke Mørkeberg
Illustrator: Trine Skovgaard
Sider: 36

Hvorfor kan Asta ikke komme til fødselsdag hos sin bedste ven? Silas har inviteret alle drengene på besøg, og Asta klipper sit lange hår for at få lov til at komme med. Men det er åbenbart ikke håret, der gør forskellen.

Med udgangspunkt i bogens fortælling kan man tage en samtale med barnet om, hvordan det opleves at blive valgt fra sin bedste vens fødselsdag. Kan man gøre det på andre måder? Det kan man faktisk, og Arrige Asta med det lange hår anviser i hvert fald én mulig løsning.

Da Asta kommer hjem fra Silas og skal sove, er hun nødt til at ligge helt stille, fordi maven er fyldt med kage, og det gør lidt ondt, når hun bevæger sig. Godt, at du blev glad igen, Asta, siger mor og kysser hende godnat. Den er så dum den regel med drenge- og pigefødselsdag. Ja, siger Asta stille og kan mærke, at hun bliver trist igen. Glem den regel, Asta, den er dum. Men det er godt, at du elsker dit nye hår.

Der sker altså ikke nogen revolution i Arrige Asta med det lange hår. Men Asta lærer at navigere indenfor de rammer, hun er sat i. Og læseren stiller måske spørgsmålstegn ved, om det behøver at være sådan, når børn holder fødselsdag.

Tegningerne er letaflæselige og overskuelige med kun få detaljer. Dog kan man more sig med at holde øje med den drage, som fjoller på nogle af siderne.

Efter selve historien er der forslag til spørgsmål, man kan tale sammen om, fire malebogssider og efterskrift fra hhv. forfatteren og illustratoren om nogle af de tanker, som ligger bag bogen.

KORT OM ANMELDER

Bjarne W. Andresen er uddannet både som lærer, pædagog og master i børnelitteratur. Bjarne er litteraturredaktør på paedagogen.dk, hvor anmeldelserne også kan læses, dog uden den sammenhæng vi har bedt om, og så er han medlem af Mensa.

